

Dynamiet

Nederlanders zien zichzelf graag als positief, tolerant en vooruitstrevend. Hoewel er volgens mij niet zo iets bestaat als een nationale volksaard, twijfel ik nogal eens aan dit positieve zelfbeeld. Ondanks dat we een welvarend land zijn, wordt er namelijk opvallend veel geklaagd. Eigenlijk is het nooit goed en was het vroeger steevast beter. Neem het waterbeheer maar eens als voorbeeld: volgens de van kracht zijnde maatlaten scoren diverse waterlichamen, ondanks bijna 20 jaar Kaderrichtlijn Water, zo slecht dat je als buitenstaander soms het gevoel krijgt van "gooi die plas maar dicht en bouw er een mooie woonwijk op". Niemand die zich afvraagt of al die ambitieuze doelen wel realistisch zijn in een hoog industrieel en dichtbevolkt landje. Terwijl mensen van mijn generatie toch zouden moeten weten dat we dankzij wetgeving en technische hoogstandjes een veel en veel betere waterkwaliteit hebben dan -pak 'm beet- 50 jaar geleden. Een waterkwaliteit waar je je vingers, zonder er ziek van te worden, bij kunt afdrukken. Wat betreft de visstand denk ik dat we inmiddels zo ver zijn dat de waterkwaliteit –vanuit het perspectief van de vis– niet veel beter kan en hoeft.

Op het gebied van vismigratie is nog wel een veldslag te winnen. Ten behoeve van veiligheid, watervoorziening en landbouw zijn ontelbare dammen en stuwen aangelegd. Stuk voor stuk vormen deze bouwwerken een belemmering voor vissen die van A naar B willen zwemmen. En juist een vrije vismigratie is, nu de waterkwaliteit weer voldoende op orde is, de belangrijkste factor op weg naar een blakende visstand. Het oplossen van al die knelpunten staat, mede dankzij de inzet van sportvissers, hoog op de agenda en wordt op talloze manieren aangepakt. Visionair zou een stuk dunner zijn zonder al die lezenswaardige artikelen over innovatieve vistrappen, effectieve visgeleidingssystemen, visvriendelijke pompen en vismigratiegerelateerde beleidsnota's. Ook dit nummer laat zien dat waterbeheerders vismigratie serieus nemen en dat er veel wordt bereikt. Dat geldt niet alleen voor kleinere wateren, maar ook voor grote systemen als het Haringvliet. Rondom het verschijnen van dit nummer zal de Haringvlietdam op een kier staan en wordt er ook nog eens hard gewerkt aan de vismigratierivier die de Waddenzee met het IJsselmeer zal gaan verbinden.

Naast al deze technische hoogstandjes blijkt vrije vismigratie ook op een andere manier te kunnen worden gerealiseerd. Met dynamiet.

Wereldwijd, maar ook in Nederland blijken veel dammen namelijk geen functie (meer) te hebben en zijn waterkrachtcentrales veel minder groen en rendabel dan gehoopt. In plaats van het aanleggen van vistrappen en dure geleidingssystemen kun je natuurlijk ook de belemmering zelf verwijderen. Met een fikse staaf dynamiet gaat dit uitstekend. 'Damremoval' zoals deze maatregel wordt genoemd, komt volgens mij uit de koker van de World Fish Migration Foundation. Dit is een internationale organisatie die aandacht vraagt voor het belang van vismigratie en mensen inspireert om hier daadwerkelijk een bijdrage aan te leveren. Het artikel 'Tien miljoen rivierharingen' in het nummer dat u net heeft opengeslagen, laat zien hoe effectief deze eenvoudige maatregel kan zijn. Ook het Wereld Natuur Fonds gaat zich actief inzetten voor damremoval. De organisatie wil een Internationale beweging starten om overal in Europa dammen te verwijderen.

Het is fijn om te beseffen dat de grootste natuurbeschermer ter wereld zich nog actiever gaat inzetten voor de visstand. Ook fijn om dit voorwoord na een wat zure intro toch positief te eindigen.

Marco Kraal,
Hoofdredacteur

